

MARIJAMPOLĖS LAIKRAŠTIS

Apie tai, kas svarbiausia ir aktualiausia Marijampolės žmonėms

2024 m. liepos 4 d., ketvirtadienis, Nr. 22 (1838) / ML

PATRIOTIZMAS ORE

Vytautas Gustaitis: „Tėvynę mylėkime ne vien kalbomis“

Gintarė Sabaliauskienė

Pastaruoju metu patriotizmas tapęs kiekvienam įprasta, dažnai įvairiomis progomis ar net be jų naudojama sąvoka. Tačiau dažnai kartojamas žodis neretai praranda gilesnę prasmę ir tampa tik žodžiu. Nors, kalbant apie meilę Tėvynei, taip būti neturėtų.

Tuo įsitikinęs ir Vytautas Gustaitis – daugeliui marijampoliečių žinomas parašiutininkas-instruktoriaus ir rekordinės Trispalvės nešėjas ore. Tiesa, dabar ši unikali Vytauto idėja jau kiek primiršta, tačiau jokių būdu nepraradusi prasmės. Ne kartą spurdėjo širdis savo akimis ar spaudoje matant Lietuvos padangėje išdidžiai skraidinamą Valstybės vėliavą, ne vienas akys drėko nuo ašarų, jaučiant emocijas gylį ir stiprumą ir, ko gero, kiekvienam tokiomis akimirkomis kirba pasididžiavimas, kad ore meilę Lietuvai taip ypatingai išreiškia marijampolietis.

Saugos tarnybos vadovu dirbantis Vytautas Gustaitis pirmąjį savo šuolį su parašiu atliko būdamas 16 metų. Nuo tada padangė – neatsiejama jo gyvenimo dalis. Tiesa, kartą nesėkmingai nusileidus ir patyrus traumą, teko padaryti 17 metų pertrauką, tačiau dangus traukė, Vytautas sugrįžo ir iki šiol laisvu kritimu mėgaujasi pats bei padeda šį jausmą patirti kitiems (Vytautas Gustaitis – tandemo instruktoriaus). O džiaugsmą masėms Vytautas jau ne kartą suteikė besileisdamas ore išskleides rekordinę Trispalvę.

Vytautas Gustaitis prisimena, kad mintis pasididžiavimą savo šalimi išreikšti danguje kilo stebint panašius užsienio valstybių pavyzdžius: „Mūsų (Sasnavos – red. past.) aeroklubo sportininkai kultivuoja tikslų nusileidimą,

beje, tai kone vienintelis tai propaguojantis klubas Lietuvoje. Iš mūsų klubo narių susideda ir Lietuvos rinktinė. Jie buvo išvažiavę į Pasaulio čempionatą Čikagoje ir iš ten parvežė filmuotos medžiagos, kurioje buvo matyti, kaip su Amerikos vėliava parašiutininkas nusileido į stadioną. Tuomet ir aš taip užsinerėjau.“

Parašiutizmas Vytautui – daugiau nei hobis. Tai – dalis gyvenimo. Aerodrome praeina kone visas laisvalaikis, todėl išskirtinės idėjos ilgai brandinti

neriekėjo: „Pats suradau ir sutariau medžiagas (vežiau iš Kauno), Marijampolėje radau siuvėją, kuri priėmė šį iššūkį ir pasiuvo. Kaip dabar atsimenu: tame siuvyklos kioskelyje, kai siuvo, tai vėliavos buvo pilna patalpa.“

Iš tiesų – medžiagos vėliavai siūti buvo kalnai: po 67 metrus ilgio (1,5 m pločio) kiekvienos iš trispalvės spalvos audinio ir per porą dienų per 13 metrų pločio ir per 22 metrų ilgio vėliava buvo pasiūta (parašiutininkui ši iniciatyva kainavo apie 1000 eurų). Technškai idėją įgyvendinti padėjo Vytauto kolega Edgaras Danilaitis, su kurio pagalba vėliava buvo paruošta išskleidimui ir svėrė 45 kg.

Pirmą kartą 303 kv. metrų ploto vėliavą-milžinę Vytautas Gustaitis išskleidė 2019 m. Sasnavos aerodrome.

Tęsinys 2 psl.

V. Gustaitis: „Kažką padaryti dėl Lietuvos galime kiekvienas“

Asmeninio archyvo nuotr.

GERBIAMI SAVIVALDYBĖS GYVENTOJAI,

sveikinu jus Valstybės dienos proga – švente, kuri simbolizuoja mūsų tautos vienybę, bendruomeniškumą ir gilius patriotizmo jausmus. Tai diena, kai galime didžiuotis savo šalies istorija, tradicijomis ir pasiekimais.

Prisimindami mūsų praeitį, mes taip pat žvelgiame ir į ateitį. Tebūnie tai laikas, kai kiekvienas iš mūsų prisideda prie stiprios ir vieningos Lietuvos kūrimo. Tegul giedamos tautiškos giesmės garsai mus vienija, o meilė Tėvynei niekada neblėsta.

Povilas ISODA
Marijampolės savivaldybės meras

Šiame numeryje skaitykite:

2 psl.

Marijampolės bazilikos statybų istorija

Šimet sukaks du šimtai metų, kai Seinų vyskupas Augustinas Polikarpas Marciejevskis iškilmingai šv. Mykolo vardu konsekrovo Marijampolės bažnyčią. Tai įvyko 1824 m. rugsėjo 5 dieną, niūrų, nesaulėtą sekmadienį.

4 psl.

Kokios kelionių kryptys populiarios šią vasarą?

Apie tai, kur šiais metais atostogauti traukia turistai, pasakoja Marijampolės širdyje įsikūrusios kelionių agentūros „Janikės kelionės“ atstovė, kelionių ekspertė Asta GELUNCEVIČIŪTĖ.

***

Kaip elgtis per labai stiprią audrą ar žaibuojant?

Labai smarki audra – vienas iš pavojingiausių reiškinių Lietuvoje, pasikartojantis kiekvieną šiltąjį metų sezoną (dažniausiai nuo gegužės iki rugsėjo). Šis reiškinys susiformuoja esant itin dideliame atmosferos nepastovumui, per karščio bangas arba kai jas staigiai keičia gerokai vėsesnis oras.

5 psl.

Liepos 6-oji – Valstybės diena: švenčių dienos ištakos

6 psl.

Liepos 3-ioji paskelbta Tarpautine diena be plastikinių maišelių – ar vartotojai sąmoningėja?

Internetinis portalas

PATRIOTIZMAS ORE

Vytautas Gustaitis: „Tėvynę mylėkime ne vien kalbomis“

Atkelta iš 1 psl.

Tais pačiais metais Kauno aviacijos šventėje didžiausios Lietuvos vėliavos nuleidimą iš dangaus ir Lietuvos rekordą užfiksavo agentūra „Factum“.

„Ar buvo tikslas – rekordas?“, – klausiamo Vytauto. „Taip. Norėjau ir Gineso rekordą padaryti. Vokiečiai buvo išskleidę 2600 kv. metrų vėliavą, tad aš ketinau padaryti apie 3000 kv. metrų. Tačiau tuomet rusai padarė 5000 kv. metrų rekordą, kurio pagerinti

Vytautas Gustaitis

Asmeninio archyvo nuotr.

praktiškai neįmanoma. Tad pasilikau prie didžiausios vėliavos ore Lietuvoje.“

Rekordinę trispalvę Vytautas skraidino vietoje – Sasnavoje, Marijampolėje, taip pat – Kauno Aleksoto aerodrome, Nemuno ir Neries santakoje, vėliava Lietuvos simboliu buvo ir Dakare. Kvietimų savo išskirtiniu pasirodymu papuošti šventę Vytautas sako sulaukiantis daug, tačiau visur tiesiog nespėjantis, tuo labiau, kad ir pati Trispalvė per penkerius metus atitarnavo, sako pašnekovas: „Šią vėliavą kol kas saugau pas save. Bet yra mintis ją perduoti šiemet įkurtam Marijampolės sporto muziejui. Nes jau šita vėliava tiesiog atitarnavo savo. Kolegos labai nori, kad gamintume kitą, taigi, tikimės, kad pavyks ir žmones galėsiu džiuginti toliau.“

Būtent žmonių reakcijos ir yra, kaip sako Vytautas, didžiausia to prasmė. „Smagu dūšioj, kai tu padarai kažką tokio, kas žmonėms suteikia džiaugsmą, kai jie šypsosi, ploja, džiaugiasi... Ir norisi parodyti, kad Tėvynę galima mylėti visaip. Svarbu – ne tik kalbėti, bet ir kažką padaryti.“

Žinoma, būnant ore su ypatingu kroviniu, reikia dirbti: žiūrėti, kad išsiskleistų, kad nusileistum ten, kur reikia, kad tikslui nesutrukdytų įvairūs niuan-

Asmeninio archyvo nuotr.

sai ir panašiai, tačiau nusileidus viskas atsiperka, – pasakoja Vytautas. „Atsiranda tas geras jausmas, pasitenkinimas, kad padariau tai dėl Lietuvos, dėl lietuvių. Ir savo pavyzdžiu rodu, kad patriotizmo idėja turi būti ne lozungais remta. Kažką padaryti dėl Lietuvos galime kiekvienas – kas ką gali ir sugeba.“

Valstybės dienos proga Vytautas Gustaitis visiems linki būti tikrais lietuviais ir Tėvynę mylėti ne vien žodžiais.

Marijampolės bazilikos statybų istorija

Benjaminas Mašalaitis

Šįmet sukaks du šimtai metų, kai Seinų vyskupas Augustinas Polikarpas Marciejevskis iškilmingai šv. Mykolo vardu konsekravo Marijampolės bažnyčią. Tai įvyko 1824 m. rugsėjo 5 dieną, niūrų, nesaulėtą sekmadienį.

Marijampolės bažnyčia XX a. pradžioje; dešinėje matyti stačiatikių maldos namai

Atvirukas iš autoriaus kolekcijos

Tačiau nereikia galvoti, kad Marijampolėje, tuo metu turėjusioje apie šešis tūkstančius gyventojų, anksčiau nebuvo katalikų bažnyčios ar koplyčios. Jos pradžios šaknų reikia ieškoti dar šimtu metų atgal.

Neretai literatūroje minima kažkokia Pašešupio bažnyčia, neva, stovėjusi kažkur dabartinės Marijampolės centre. Tarpukario spaudoje net pasirodė straipsnių, kuriuose buvo nurodyta jos konkreti vieta; dabar tai būtų laiptų, vedančių į Poezijos parką, aukštutinė dalis. Vis tik pasidomėjus tokiais teiginiais ir paieškojus įrodymų, aiškėja, kad kalbama ne apie konkrečią koplyčią, bet kelių pašešupio kaimų vietą, kurioje (ar kuriose) Prienų parapijos kunigai apsilankydavo šio krašto tikinčiuosius. Tai gi, čia galėjo būti tik laikinos koplyčios pašešupyje, bet ne Pašešupio koplyčios.

Vis tik pirmoji katalikų koplyčia dabartinės Marijampolės ribose turėjo iškilti XVIII a. pirmoje pusėje. Ir tam tinkamiausia vieta buvo Kvietiško dvaras, kuriame retkarčiais rezidudavo Prienų seniūnė, grafienė, labai pamaldi moteris Pranciška Butlerienė. Iš jos susirašinėji-

mo su vienuoliais marijonais sužinome, kad dvaro koplyčia 1755 m. sudegė. Po to jos neatstatė, nes kita bažnyčia kilo miesto centre. Tiesa, iš 1782 m. inventoriaus surašymo matome, kad naujesnei koplyčiai buvo išskirta ir dalis Kvietiško dvaro rūmų.

Nuo XVIII a. šeštojo dešimtmečio marijampoliečiai sielovados reikalus galėjo atlikti marijonų vienuolyne ar bažnyčioje; tikriausiai į čia atvykdavo ir iš Prienų bažnyčios deleguoti kunigai. Istorikas J. Totoraitis spėja, bet faktais nepagrindžia, kad katalikų maldos namų tuo metu būta ir Staropolėje, t. y. ne vienuolių valdose.

Vilniaus vyskupas Ignacijus Jokūbas Masalskis Marijampolės parapiją įkūrė 1783 metais. Į ją įėjo ir Kvietiško dvaras. Kai apie 1791–1793 m. buvo statomas mūrinis marijonų vienuolynas, tai netoli jo stovėjo ir medinė Marijampolės bažnyčia, tikriausiai iškilusi trimis dešimtmečiais anksčiau ir turėjusi šv. Kryžiaus titulą.

Deja, per 1809 m. gaisrus ji supleškėjo ir pamaldos buvo laikomos medinėje pastogėje, sugriuvusioje 1818 m. pra-

džioje. Tik po Napoleono karų susidarė palankios sąlygos mieste pastatyti naujus mūrinius maldos namus katalikams.

Bažnyčios pamatus paklojo 1818 m. pavasarį. Plytas vežė iš Surgučių plytinės. Statė pagal „planą, kurį davė marijonų generolas Bialoveskis“ (tai nereiškia, kad jis ir projektavo). Sienų karkasas mūryti baigiamas po dvejų metų, bet bebokštis fasadas pastatomas ir įrengiamas tik 1823 metais. Viduje būta trijų altorių. Galiausiai 1824 m. stogą uždengė čerpėmis, išpuošė vidų.

Po konsekracijos ji atrodė gerokai

kitaip negu šiandien: neturėjo bokštų, iškilusių apie 1880–1882 metus, asimetriška. Pietrytinėje šventoriaus pusėje stovėjo mūrinė varpinė, dengta tamsiu kupolu ir matoma 1865 m. nuotraukoje. Deja, tvarkant fasadą ir statant tuos du bokštus, varpinę nugriovė.

Iki 1899 m. vienuoliai marijonai į bažnyčią iš vienuolyno galėjo patekti ir uždaru koridoriumi; jį nuardė, o šiaurinėje pusėje įrengė naują altorių. Nuo to laiko klasicistinėje pastato architektūroje ryškesnių pokyčių neįvyko.

LIEPOS 6

MARIJAMPOLĖS KULTŪROS CENTRAS

VALSTYBĖS

LIETUVOS KARALIAUS

MINDAUGO KARŪNAVIMO

DIENA

12 VAL.

ŠV. ARKANGELO MYKOLO BAZILIKA

ŠV. MIŠIOS UŽ TĖVYNĘ

20 VAL.

J. BASANAVIČIAUS AIKŠTĖ

JOKŪBO BAREIKIO

SU GYVO GARSO GRUPE

ŠVENTINIS KONCERTAS

21 VAL.

AKCIJA

„TAUTIŠKA GIESMĖ

APLINK PASAULĮ“

DAUGIAU INFORMACIJOS APIE KULTŪROS CENTRO RENGINIUS

Liepos mėnesio „Sodros“ išmokų mokėjimo kalendorius

Liepos mėnesį „Sodros“ išmokos bus mokamos tokiu grafiku:

Vaiko priežiūros: liepos 15 d.

Nedarbo: liepos 19 d.

Vaiko išlaikymo: liepos 25 d.

Ilgalaikio darbo: per 10 d. d. nuo sprendimo priėmimo dienos.

Ligos: per 17 d. d. nuo visų dokumentų ir duomenų pateikimo.

Motinytės: per 17 d. d. nuo visų dokumentų ir duomenų pateikimo.

Tėvystės: per 5 d. d. nuo tėvystės atostogų pabaigos.

Šalpos: per kredito įstaigas – liepos 12 d.; pristatymas į namus (Lietuvos paštas, „Bastaras“, „Rau-

sida“) – liepos 10–26 d.; atsiėmimas Lietuvos pašte – liepos 10–26 d.

Pensijų anuitetų: liepos 26 d.

Pensijų mokėjimo kalendorius Marijampolės regiono gyventojams:

Swedbank:

10 mėn. dieną – liepos 10 d.

11 mėn. dieną – liepos 11 d.

12 mėn. dieną – liepos 12 d.

Šiaulių bankas:

liepos 11 d.

Luminor bank (buvęs DnB):

liepos 9 d.

SEB:

liepos 11 d.

Urbo bankas, Citadele, Luminor bank (buvęs Nordea), kitos kredito, mokėjimo įstaigos: liepos 10 d.

Atsiėmimas Lietuvos pašte, pristatymas į namus: liepos 10–26 d.

Svarbu!

Tiems, gyventojams, kam pensija pirmą kartą paskirta po 2012 m. vasario 29 d., ir gavėjai, kuriems pensijos 2011 m. gruodį arba 2012 m. rugsėjį mokėtos 27–28 d.:

liepos 17 d.

„Sodros“ informacija

Liepos 10-oji – Septynių brolių miegančių diena: kokių orų tikėtis?

Užsitęsęs karšties orams, kaime viltingai buvo laukiama liepos 10-osios, Septynių brolių miegančių dienos. Tradiciniame kalendoriuje ji sureikšmintą kaip nusakanti antrosios vasaros pusės orus, labai svarbius derliaus nokimui ir jo valymo darbams. Pasak senolių išminties, jei tą dieną lyja, lietingos bus ir visos septynios savaitės ar 40 dienų. Todėl žemaitijoje, kur lietaus dažnai būna per daug, toji diena vadinama „broliais šlapukais“. Jeigu visai tą dieną nelyja, irgi labai blogai – stos sausra ir rugių derlius bus visai menkas.

Septynių brolių dienos ankstų rytą prieš pat saulėtekį galima išžiūrėti patekant Sietyną. Paklausus senų žmonių, kiek gi žvaigždžių turi Sietynas, dažniausiai išgirsime atsakymą – septynias. Iš to ir kildintinas tos dienos pavadinimas „Septyni broliai miegantys“, vėlesniais

laikais pagrįstas ir legenda apie septynis brolius krikščionis, III a. viduryje Romos imperatoriaus Decijaus pasmerktus bado mirčiai ir uždarytus oloje, bet ten giliai įmigusius. Net dviem šimtams metų!

Štai kokie yra mūsų kaimo žmonių pastebėjimai apie beateisiantį lietų: se-

nas dalgis iš ryto „nuėjęs“ rūdžių plėmais, pienas melžiant puotoja, kepami blynai labai svyla, raugintų kopūstų statinėje skystis pakyla, lašiniai kamaroje „verkia“ – rasoja. Jeigu žarijos krosnyje ilgai žėruoja, dūmai iš kamino ne aukštyn kyla, bet driekiasi pažeme, vištos ilgai neina tūpti, vis kudakuoja, o gaidys gieda „ne į porą“ kartų – bus lietaus. O ir paukščiai prieš darganą: kregždės nardo pažeme, ežero paviršių sparnais braižo; vanagas šaukia „pyc, pyc“; juodvarnis skridamas sukrankia po tris kartus; gervės pralekia visu būriu, rėkdamos, netvarkingai; gandrai po pievas vaikšto murzini, taikosi

sutūpti kur aukščiau, kad ir ant šieno ritinių; žvirbliai turškiasi skiedryne... Bus lietaus, jei sode akmuo sudrėksta, bitės darosi piktos, drebulių lapeliai dreba be vėjo. Dar ir garsas oru sklinda duslėdamas, – kaime žmonės klausydavosi kaip skamba savosios bažnytelės varpai. Mokėta mūsų sodžiuje pasigaminti ir paprastų barometrų – tai pavėsyje prie sienos vienu galu prikalta sausos eglės ar kadugio šakelė. Prieš lietų ji linksta žemyn, prieš sausrą kyla aukštyn.

Tad liepos 10-ąją nepamirškime stebėti orų – ar miegos tie broliai šią vasarą?

Parengta pagal etnologo Liberto Klimkos komentarą LRT radijui

Kvapiosios augalų medžiagos ir jų nauda organizmui

Žaneta Jakubauskaitė

Žmonės nuolat yra apsupti įvairiausių kvapų, kurie daro įtaką jų nuotaikai, produktyvumui ir bendrai organizmo gyvybinei veiklai. Kvapai padeda pažinti aplinką. Malonus kvapas gali kelti džiaugsmą, skatinti apetitą, raminti nervų sistemą ir gerinti regėjimą, o nemalonus kvapas gali slėgti, erzinti, mažinti apetitą ir sukelti pykinimą, vėmimą ar silpnumą.

Teigiama, kad jautrumas kvapams yra kiekvieno žmogaus individuali savybė, kuri kinta laikui bėgant. Specialistų teigimu, daugelis ligų, tokių kaip polipai, adenoidai, sloga, nosies pertvaros iškrypimai, gripas, skarlatina, tymai ir kiaulytė, gali susilpninti uoslę. Be to, uoslę neigiamai veikia drėgmė, užterštas oras bei dulkės. Kai kurie vaistai, tokie kaip monomicinas, kanamicinas ir streptomocinas, taip pat gali paralyžuoti uoslę.

Šiuo metu yra žinoma apie šimtas tūkstančių kvapų. Pastebima, kad žmonėms ypač

malonūs spygliuočių miško, šviežių obuolių, jūros druskos ir jūrų žolių kvapai. Vaikai dažnai mėgsta ramunėlių, mėtų ir džiuštančios žolės kvapus. Pavyzdžiui, jazminas ramina ir mažina įtampą, orchidėjų aromatas svaigina ir žadina jausmus, o rožių ir šilojų kvapas džiugina, panašiai kaip braškių, apelsinų ir citrinų aromatai.

Augalams kvapiosios medžiagos yra labai svarbios, nes jos padeda privilioti vabzdžius. Iš kvapiųjų augalų išsiskiriantys lakūs junginiai, vadinami fitoncidais, sudaro natūralų imunitetą nuo bakterinių ir parazitinių ligų. Daug fitoncidų išskiria svogūnai, česnakai, kriėnai, kopūstai ir spygliuočiai. Nors fitoncidų yra daugelyje augalų, jų veikimas gali skirtis. Fitoncidus ypač aktyviai išskiria pažeisti augalai, kurie stipriai veikia aplinkinius organizmus. Pavyzdžiui, česnakas per penkias minutes gali sunaikinti net tuberkuliozės lazdelę. Fitoncidai gali būti naudojami gydant plaučių, skrandžio, žarnyno ir odos ligas.

Parengta remiantis knyga „Ilgo gyvenimo paslaptys“

SVEIKATA

Užbėgti už akių galimoms genetinėms sveikatos problemoms gali padėti laiku atlikti tinkami tyrimai

DIA
KLINIKA

Pasaulyje vis daugiau vaikų susilaukiama vyresniame amžiuje. Dėl šios sparčiai ryškėjančios tendencijos nerimą vis garsiau išreiškia genetikai. Noras atidėti šeimos pagausėjimą dėl įvairių veiksnių, taip pat didėjantis nevaisingumo atvejų skaičius signalizuoja apie rimtą padėtį – senstant tėvų organizmui, dažnėja vaikų genetinių ligų, tokių kaip Dauno ar Edvardso sindromas, rizika.

Dauno sindromas – įgimta liga, kuriai yra būdingos raidos anomalijos, protinis ir fizinis sutrikimas, širdies ydos, kvėpavimo ir virškinimo trakto, raumenų sutrikimai. Šios ligos dažnumas – 1 iš 1000.

Edvardso sindromas – įgimta liga, kuriai būdingi daugybiniai psichinės ir fizinės raidos sutrikimai, nulemiantys ankstyvą mirtį. Sergantys Edvardso sindromu dažnai turi mažas plaštakas, įgimtų širdies ydų, virškinimo trakto anomalijų, galimas lytinių liaukų, plaučių, galvos smegenų neišsivystymas ar deformacijos ir kiti sutrikimai. Ligos dažnumas – 1 iš 6000.

Gydytojų genetikų teigimu, nusprendus vaikų susilaukti vyresniame amžiuje, būtina skirti papildomo dėmesio sau, savo sveikatai ir gyvenimo būdai, o užbėgti už akių galimoms sveikatos problemoms gali padėti laiku atlikti tinkami genetiniai tyrimai.

PRISCA (Prenatal Risk Calculation) – tai neinvazinis nėščių moterų kraujo tyrimas, kurio metu pagal keleto biocheminių žymenų parodymus ir kitus nėš-

čiosios duomenis kompiuterinės programos pagalba įvertinama vaisiaus apsigimimų rizika dėl Dauno ir Edvardso sindromų bei nervinio vamzdelio defekto.

Tyrimui atlikti reikalingi nėščiosios duomenys:

- ◆ gimimo data,
- ◆ svoris,
- ◆ rūkymas,
- ◆ gretutinės ligos,
- ◆ nėštumo duomenys: dvyniai, dirbtinis apvaisinimas, nėštumo laikas (apskaičiuojamas pagal PM datą arba UG tyrimo duomenis),
- ◆ UG tyrimo rodmenys (nosies kaulas, NT, CRL),
- ◆ Prisca I tyrimo palyginimas su Prisca II, atliekant Prisca II tyrimą.

Būtina kruopščiai užpildyti siuntimo PRISCA tyrimui formą, kadangi visi papildomi duomenys

svarbūs tyrimo rezultato patikimumui.

PRISCA tyrimą geriausia daryti du kartus: pirmąjį (nuo 11 iki 13 +6 d. nėštumo savaitės) ir antrąjį (nuo 14 + 3 d. iki 22 nėštumo savaitės) nėštumo trimestrą.

Pagal nėščiosios tyrimo rezultatus PRISCA programa apskaičiuoja apsigimimų tikimybę esamo nėštumo metu. Pavyzdžiui, santykis 1:400 rodo, kad statistiškai vienai iš keturių šimtų nėščių moterų su tokiais rodiklių reikšmėmis gimsta kūdikis su atitinkamu apsigimimu.

Jeigu PRISCA tyrimo metu nustatoma padidėjusi rizika vaisiaus chromosominei patologijai, rekomenduojama atlikti neinvazinį prenatalinį tyrimą (NIPT).

Tyrimus atlikite naujai Marijampolėje duris atvėrusioje laboratorinių tyrimų klinikoje „DIA klinika“, kurioje atliekama daugiau nei 300 tyrimų.

Tyrimų paėmimo laikas: darbo dienomis 7.30-11 val.

Užsakytas turinys

DIA
KLINIKA

PLATI LABORATORINIŲ

TYRIMŲ PALETĖ

Atliekame net 300
skirtingų tyrimų

+370 618 77017

tyrimai@diaklinika.lt

J. Jablonskio g. 2A-37, Marijampolė
Iėjimas iš kiemo pusės

LABORATORINIAI
TYRIMAI ATLIEKAMI SYNLAB

Kokios kelionių kryptys populiarios šią vasarą?

Laura Anelauskaitė

Saulės spinduliai, švelniai kandžiojantys skruostus, pėdas bučiuojantis jūros vanduo, o gal nakvynė palapinėje ir zefyrai, kepami ant laužo, kaip vaikystėje... Nieko neprimena? Vasara! Atostogų metas!

Visai nesvarbu, kaip mėgstate atostogauti, svarbiausia – atsipalaiduoti ir susigražinti vidinę ramybę bei su naujais resursais sugrįžti į darbus ir kasdienybę.

Apie tai, kur šiais metais atostogauti traukia turistai, pasakoja Marijampolės širdyje įsikūrusios kelionių agentūros „Janikės kelionės“ atstovė, kelionių ekspertė Asta GELUNCEVIČIŪTĖ.

Kokiomis kryptimis, į kokias šalis šią vasarą keliauja turistai?

Populiariausia vasaros atostogų kryptis išlieka Turkija, ją renkasi tiek šeimos su vaikais, tiek poros. Tačiau Turkija šią vasarą ypač brangi kryptis, todėl mes labai rekomenduojame kaip alternatyvą rinktis Egiptą, kur aukšto lygio viešbučiai yra žymiai pigesni nei žiemą. Raginame nebijoti Egipto karščio, jį jau yra patikrinę mūsų klientai ir grįžę stebėjosi, kad karštis net ne toks alinantis kaip Turkijoje.

Taip pat keliautojai šią vasarą renkasi Italiją – tiek Riminį, tiek Kalabriją. Kainos šiais metais į Italiją nesikandžioja.

Kaip ir kiekvieną vasarą išlieka populiarūs Graikija, tik populiarėja dar mažai atrastos salos, tokios kaip Tasas ar Evija.

Kaip manote, kas paskatina tokį keliautojų pasirinkimą?

Tokį pasirinkimą lemia keliautojų patikrinti ir pamėgti viešbučiai, nes į Turkiją jie sugrįžta beveik kiekvienais metais ar net kelis kartus per metus. Tai rodo, kad keliautojai patenkinti Turkijos kryptimi ir ten teikiama paslauga kokybe.

„Janikės kelionės“ nuotr.

Na, o kam Turkija tampa per brangi, jie renkasi pigesnę, tačiau tikrai ne prastesnę kryptį – Bulgariją.

Taigi, galima sakyti, kad kaina yra pagrindinis veiksnys renkantis kelionę, tačiau labai svarbu ir kokybė.

Ar šiais metais turistų daugėja, ar, priešingai, galbūt žmonės keliauja vis mažiau?

Keliautojų sulig kiekvienais metais vis daugėja, kyla vis daugiau lėktuvų, kas reiškia, jog keliavimas žmonėms jau tapo būtinas ir įprastas. Šią vasarą laukiant paskutinės minutės, galima likti ir be poilsio, nes beveik porai savaitių į priekį jau nėra vietų lėktuvuose. Žmonės keliauja intensyviai ir planuojasi keliones iš anksto, kad gautų geriausius variantus.

Ar labai skiriasi kelionių kainos nuo praėjusių metų?

Kaip ir minėjau, Turkija šią vasarą stipriai pabrangusi, kas įsigijo keliones per išankstinius pardavimus, tas ir išlošė, nes įsigijo pigiau, na, o dabar kainos smarkiai aukštesnės. Pabrango ir kitos kryptys, todėl visada raginame klientus įsigyti keliones iš anksto, nes vėliau jos brangs.

Ar iš tiesų neretai keliauti po užsienį yra pigiau nei po Lietuvą?

Drąsiai galima teigti, kad pigiau. Pagalvokite, kiek kainuotų savaitė Palangoje su „viskas įskaičiuota“ maitinimu – turbūt neįkandamus pinigus! O Bulgarijoje būtų nuo 500 Eur/asm.

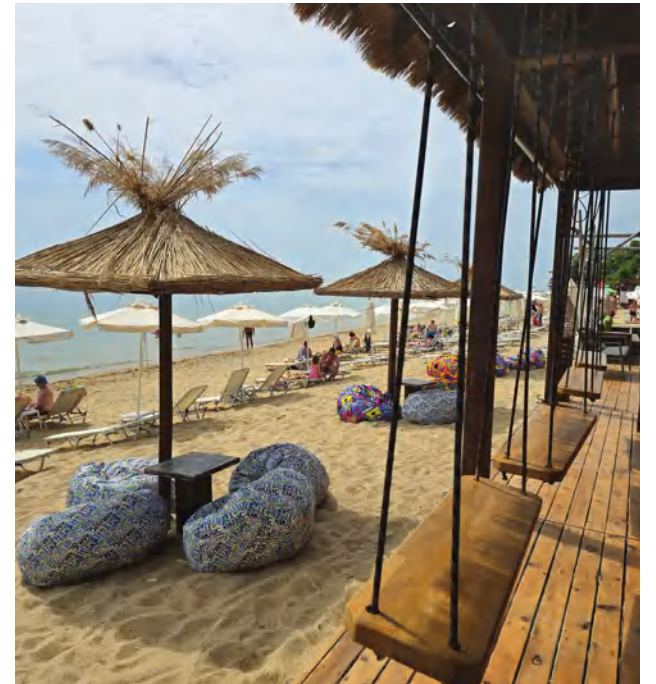
Taigi, keliautojai vis labiau tą supranta ir renkasi atostogas užsienyje.

Kur turistai keliauja Lietuvoje? Ar tokių daug? Ar labai brangios kelionės po Lietuvą, kokie maršrutai populiariausi?

Mūsų keliautojai jau tapo gana išrankūs ir keliones Lietuvoje iškeičia į kaimynines šalis. Šią vasarą itin populiarūs mūsų kelionės į Šiaurės Lenkiją – nors ir artimas kelias, bet yra dar daug neaplandusių kaimynės.

Kai tik paskelbėme kelionę į Latviją, į smėlio urvus, sparčiai surinkome pilną autobusą ir dabar renkame antrąjį.

Žmonės ieško naujų, išskirtinių objektų, kurie dar nėra išpopuliarinti. Visa tai mes stengiamės jiems

„Janikės kelionės“ nuotr.

suteikti. Žinoma, atsiranda keliautojų, kurie ieško ir kelionių tik Lietuvoje, jiems netrukus paruošime išskirtinę programą į Medininkų kraštą, kur lauks edukacija ir neįprastas maitinimas levandų uoste.

Galbūt pastebėjote naujų šių metų keliavimo tendencijų, tradicijų, kurių nebuvo prieš tai?

Ko nebuvo praėjusiais metais, tai tokių gerų kainų į Egiptą vasarą. Dabar yra net du organizatoriai, kurie organizuoja keliones į Egiptą, ir mūsų klientai noriai renkasi šią šalį vien dėl gerų kainų. Keliautojai vis labiau nori ne tik pailsėti šalyje, bet ir pažinti ją. Šią vasarą turime nemažai pavienių keliautojų, kurie keliauja lėktuvu ir grįžta labai patenkinti ne tik kryptimi, bet ir savimi, kad išdrįso keliauti vieni.

Kalbant apie keliones po Lietuvą, turistus vis labiau žavi ir įtraukia degustacijos bei edukacijos. Juk mažoms grupėms tokie užsiėmimai neorganizuojami, todėl keliaujant su mumis, galima išbandyti naujas patirtis degustacijose ar edukacijose.

Nors dažniausiai per atostogas norime smagiai praleisti laiką, ištyrinėti nepažintus kraštus, pasisemti išpūdžių ir susigražinti vidinę harmoniją, nepamirškime, kad būtent tada, kai turime galimybę skirti laiko sau ir susidurti su pačiais savimi, atkeliauja ir geniausias idėjas apie tai, ką savo gyvenime norėtume pakeisti, dar kartą apmąstyti, kas esame ir ką šiame gyvenime veikiame.

Kad atostogos būtų ne tik smagios, bet ir prasmingos!

Kaip elgtis per labai stiprią audrą ar žaibuojant?

Labai smarki audra – vienas iš pavojingiausių reiškinų Lietuvoje, pasikartojantis kiekvieną šiltąjį metų sezoną (dažniausiai nuo gegužės iki rugsėjo). Šis reiškinys susiformuoja esant itin dideliame atmosferos nepastovumui, per karščio bangas arba kai jas staigiai keičia gerokai vėsesnis oras.

Siaučiant tokiai audrai tenka susidurti net su keliais sveikatai ir gyvybei pavojų keliančiais meteorologiniais reiškiniais: liūtimi, perkūnija, škvalu ir kruša.

Labai smarki audra – tai pavojingų meteorologinių reiškinų kompleksas, kurį sudaro:

- perkūnija,
- smarkus lietus (kritulių kiekis ≥ 15 mm per ≤ 12 val.),
- kartu gali būti fiksuojamas škvalas (maksimalus vėjo greitis ≥ 15 m/s),
- gali iškristi kruša (ledėkų skersmuo ≥ 6 mm).

Praūžianti labai smarki audra padaro daug žalos gamtai, žmogui ir jo turtui. Audros padariniams galima priskirti visas žalas, kurias sukelia perkūnija, liūtys, škvalas arba kruša. Šių meteorologinių reiškinų derinys maksimaliai padidina žalos tikimybę ir nuostolių dydį.

Kaip elgtis audros metu?

- sekite hidrometeorologinių prognozių informaciją ir laikykitės institucijų pateiktų rekomendacijų;
- esant galimybei likite namuose, sandariai uždarykite langus ir duris, būkite toliau nuo jų;

- nepalikite be priežiūros vaikų, neįgalių asmenų, pasirūpinkite vienišų, vyresnio amžiaus kaimynų bei naminių gyvūnų saugumu;

- pasirenkite galimiems elektros energijos tiekimo trikdžiams – audra gali užsitęsti, todėl dingus elektrai, pravartu turėti žibintuvėlį, atsarginių elementų, radijo imtuvą, žvakių, degtukų, geriamojo vandens atsargų;

- surinkite lengvai pakeliamus daiktus kiemuose, balkonuose ir kitose atvirose vietose;

- jei audra užklupo vairuojant, tą darykite ypač susikaupe, laikykite abi rankas ant vairo ir keiskite automobilio greitį, atsižvelgę į vyraujančias orų sąlygas kelyje;

- nepalikite automobilio prie aukštų medžių;

- jei būtina išvykti, išjunkite elektrą, užsukite dujas, sandariai uždarykite langus ir duris;

- būdami lauke, nestovėkite po medžiais, prie reklamos stendų ir elektros linijų, žaibolaidžių ar metalinių bokštų, venkite atvirų vietų, nebūkite šalia vandens telkinių arba juose;

- pastebėję nutrukusią elektros oro linijos laidą, jokia būdu jo nelieskite ir laikykitės bent 8 metrų atstu-

mo. Kuo greičiau apie tai informuokite ESO nemokamu telefonu 1852.

Kaip elgtis žaibuojant?

- Būtina uždaryti langus ir duris, dūmtraukius, kad patalpoje nebūtų skersvėjo.

- Perkūnijos metu nebūti šalia vandens ar stovėti po medžiais. Taip pat negalima bėgti.

- Pavojinga būti prie aukšto statinio ar ant kalvos, šalia metalinių aptvarų, elektros tiekimo linijų.

- Nesaugu dirbti žemės ūkio darbus atviraime lauke.

- Jei perkūnija gamtoje užklupo netikėtai, geriausia palaukti jos pabaigos nedidelėje ilduboje arba staus šlaito papėdėje.

- Maudantis jūroje, ežere, upėje ar tvenkinyje išgirdus griaustinį, reikia kuo skubiau lipti į krantą.

- Jei perkūnija užklupo važiuojant automobiliu, partartina sustoti, ištraukti anteną, nesiliesti prie metalinių detalių ir ramiai palaukti;

- Jei esate pastate perkūnijos metu, nesinaudokite elektriniais prietaisais, telefonu, nelieskite vandens čiaupų, nebūkite šalia dūmtraukių, krosnių, metalinių daiktų.

Pavojaus atveju su gelbėjimo tarnybomis galite susisiekti skubiosios pagalbos numeriu 112.

Parengta pagal Lietuvos hidrometeorologijos tarnybos ir Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento informaciją

Liepos 6-oji – Valstybės diena: švenčių dienos ištakos

1990 m. spalio 25 d. Lietuvos Respublikos Aukščiausioji Taryba-Atkuriamasis Seimas liepos 6-ąją paskelbė švenčių diena. Tai buvo visiškai nauja valstybės šventė, įprasminusi ilgą Lietuvos valstybingumo tradiciją. Šią tradiciją buvo ypač aktualu pabrėžti 1990–1991-aisiais, kai Lietuva vadavosi iš okupacijos ir dėjo didžiules pastangas sugrįžti į Europos ir pasaulio valstybių bendriją. Liepos 6-osios šventimo tradicijos formuojasi nuo 1991-ųjų, kai pirmą kartą buvo surengtas Mindaugo karūnavimo – Valstybės dienos šventimas. Šiandien liepos 6-oji žinoma kiek kitu pavadinimu – Valstybės (Lietuvos karaliaus Mindaugo karūnavimo) ir Tautiškos giesmės diena.

1990 metais liepos 6-oji tapo švenčių diena – Valstybės diena

1990 m. spalio 25 d. Lietuvos Respublikos švenčių dienų įstatymu Lietuvos Respublikos Aukščiausioji Taryba-Atkuriamasis Seimas nutarė: „Paskelbti valstybine švente Vasario 16-ąją – Lietuvos valstybės atkūrimo dieną“, taip pat „Paskelbti švenčių dienomis: sausio 1-ąją – Naujųjų metų dieną; sekmadienį ir pirmadienį – krikščionių Velykas (pagal vakarietiškoji tradicija); pirmąjį gegužės sekmadienį – Motinos dieną; liepos 6-ąją – Mindaugo karūnavimo – Valstybės dieną; lapkričio 1-ąją – Visų Šventųjų ir mirusiųjų minėjimo (Vėlinių) dieną; gruodžio 25-ąją ir 26-ąją – Šventas Kalėdas.“ Įstatyme buvo įtvirtintas liepos 6-osios dienos pavadinimas – Mindaugo karūnavimo – Valstybės diena, ši diena tapo nedarbo diena.

Rengiant šį įstatymą, Lietuvos Respublikos Aukščiausioji Taryba-Atkuriamasis Seimas kreipėsi į Lietuvos žmones ir organizacijas, 1990 m. rugpjūčio 28 d. paskelbdamas kreipimąsi dienraštyje „Lietuvos aidas“, kuriuo prašė siųsti savo siūlymus dienraščio redakcijai ir Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos-Atkuriamąjo Seimo Švietimo, mokslo ir kultūros komisijai, kokias šventes Lietuvos žmonės ir organizacijos pageidautų švęsti. Tuo metu galiojęs įstatymas dėl švenčių buvo priimtas 1990 m. vasario 9 d., dar iki Lietuvos valstybės nepriklausomybės atkūrimo. Nors šiame įstatyme jau buvo įrašyta vasario 16-oji, tačiau jame taip pat buvo numatytos ir okupacinį režimą įtvirtinančios šventės. Štai kodėl buvo imtasi Švenčių dienų įstatymo peržiūros.

Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos-Atkuriamąjo Seimo Švietimo, mokslo ir kultūros komisija, rengdama Lietuvos Respublikos švenčių dienų įstatymą, konsultavosi ir bendradarbiavo su Lietuvos mokslų akademijos Istorijos institutu. Buvo ieškoma šventinės dienos, kuri atspindėtų ilgametę Lietuvos valstybingumo tradiciją. Dalis Lietuvos istorikų, teisininkų ir dvasininkų pasiūlė į švenčių dienų sąrašą įtraukti liepos 6-ąją. „[...] Neabejotina, kad Lietuvos valstybingumo diena turi tapti liepos 6 d. – turime tvirtai pripažinti istorijos mokslų daktaro Edvardo Gudavičiaus nustatytą šią Mindaugo karūnavimo dieną. Mokslininkų kruopštus nuoseklumas atmeta visas abejones. Valstybinis šios dienos pagerbimas turi tapti mūsų duokle Lietuvos valstybingumo pradžiai, istorinės tiesos atstatymui. Siūlome Aukščiausiosios Tarybos deputatams paskelbti valstybine švente, įvardinant ją Lietuvos valstybingumo diena.“

Prof. Edvardo Gudavičiaus tyrimai patvirtino, kad karalius Mindaugas yra pirmasis Lietuvos valdovas. Istoriniuose šaltiniuose Mindaugas pirmą kartą paminėtas 1219 m. kaip vienas iš penkių vyresniųjų Lietuvos kunigaikščių. Tą kartą Lietuvos kunigaikščiai sudarė taikos sutartį su Voluinės kunigaikščiais. Į vyresniųjų kunigaikščių penketą Mindaugas ir jo brolis Dausprungas, tikėtina, pateko dar ne dėl asmeninių pasiekimų, o savo statusą paveldėję. Praėjus 20 metų istoriniai šaltiniai liudijo „Mindaugo Lietuvą“ – jo sukurtą Lietuvos valstybę, kurią dar reikėjo apsaugoti nuo vidaus opozicijos, kaimyninių valstybių puldinėjimų, krikštu ir diplomatija atvesti į krikščionišką valstybių bendriją. Šią užduotį Mindaugui iš dalies pavyko įgyvendinti – 1253 m. Kulmo vyskupas Henrikas karaliaus karūnomis vainikavo Lietuvos kunigaikštį Mindaugą ir jo žmoną Mortą. Prof. Edvardas Gudavičius nustatė tikėtiną karūnacijos datą – 1253 m. liepos 6-ąją. 1251 m. įvykęs Mindaugo krikštas ir 1253 m. vykusį karūnacijos ceremoniją leido jaunai Lietuvos valstybei tapti to meto lotyniškosios viduramžių Europos politinės sistemos dalimi ir įteisino Lietuvos karaliaus Mindaugo, kaip suverenaus Europos monarcho, valdžią.

Nors katalikiška Lietuvos karalystė gyvavo vos 10 metų, svarbiausias karaliaus Mindaugo karinės, politinės ir diplomatinės veiklos laimėjimas – suvienyta Lietuvos valstybė – išliko, nepaisant istorinių iššūkių. Mindaugo karūnacijos diena tapo svarbiu, simboliniu atskaitos tašku, įprasminusiu Lietuvos valstybės pripažinimą Europoje.

1990 m. nepriklausomybę atkūrusios Lietuvos politikams rūpėjo panašūs iššūkiai – nuvesti Lietuvą į Europą ir įtvirtinti jos tarptautinį pripažinimą. Po diskusijų parlamente dėl liepos 6-osios pavadinimo į 1990 m. spalio

25 d. Lietuvos Respublikos švenčių dienų įstatymą liepos 6-oji buvo įrašyta kaip „Mindaugo karūnavimo – Valstybės diena.“

1991 metais pirmą kartą švenčiama liepos 6-oji

1991 m. birželio 26 d. Lietuvos Respublikos Aukščiausioji Taryba-Atkuriamasis Seimas priėmė įstatymą „Dėl Lietuvos valstybinės vėliavos“, kuriuo nustatė Lietuvos valstybės vėliavos etaloną ir apibrėžė, kur, kada ir kaip turėtų būti iškeliama valstybės vėliava. Šioje įstatymo redakcijoje buvo nurodyta, kad valstybės šventės dieną – Vasario 16-ąją – būtina iškelti valstybės vėliavą „prie valstybinės valdžios ar valdymo organų, įmonių, įstaigų ir organizacijų pastatų, gyvenamųjų namų“, kitomis dienomis valstybės vėliava turėjo būti iškeliama Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumui nutarus.

1991 m. liepos 3 d. Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumas priėmė nutarimą „Dėl Valstybės dienos“, kuriuo paragino pažymėti liepos 6-ąją ir tą dieną iškelti Lietuvos valstybės vėliavą prie valstybės institucijų, įstaigų, organizacijų ir gyvenamųjų namų. Nutarimas skelbė: „Liepos 6-ąją Lietuva pirmą kartą oficialiai švenčia valstybės dieną – Mindaugo karūnavimo metines. Prieš 738 metus tą dieną Mindaugas, pirmasis Lietuvos karalius, gavo popiežiaus skirtą karūną, o jo suvienyta Lietuva – krikščioniškosios Europos pripažinimą. Nuo tų laikų Lietuva brangino ir visomis išgalėmis gynė savo valstybingumą, kaip svarbiausią tautos gyvavimo sąlygą. Ir mes – gyvoji tautos karta, esame paveldėję tą kilnią priedermę. Valstybės diena pažymėti Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumas nutaria: liepos 6-ąją dieną pagal Valstybinės vėliavos įstatymą iškelti Lietuvos valstybinę vėliavą.“ Palaipsniui susiformavo tradicija kasmet liepos 6-ąją iškelti Lietuvos valstybės vėliavą (trispalvę). Vėliau ši nuostata buvo įtvirtinta ir įstatymu.

1991 metais liepos 6-oji pirmą kartą buvo oficialiai švenčiama kaip Valstybės diena, skirta Lietuvos karaliaus Mindaugo karūnavimo metinėms pažymėti.

1997 metais buvo pakoreguotas liepos 6-osios pavadinimas

1997 metais buvo pakoreguotas 1990 m. įtvirtintas liepos 6-osios pavadinimas. 1997 m. liepos 2 d. Lietuvos Respublikos Seimas pakeitė iki tol galiojusį Lietuvos Respublikos įstatymą „Dėl švenčių dienų“. Naujos redakcijos Lietuvos Respublikos švenčių dienų įstatyme buvo įrašytas pakoreguotas liepos 6-osios pavadinimas: „liepos 6-oji – Valstybės (Lietuvos karaliaus Mindaugo karūnavimo) diena“. Ši redakcija pakeitė nuo 1990 metų vartotą šios dienos pavadinimą – Mindaugo karūnavimo – Valstybės diena.

2002 m. birželio 4 d. Lietuvos Respublikos švenčių dienų įstatymą pakeitė įsigaliojęs Lietuvos Respublikos darbo kodeksas. Darbo kodekso straipsnyje „Švenčių dienos“, reglamentavusiame nedarbą švenčių dienomis, buvo įtvirtinta, kad įmonėse, įstaigose ir organizacijose nedirbama, be kitų tame straipsnyje išvardytų dienų, ir „liepos 6-ąją – Valstybės (Lietuvos karaliaus Mindaugo karūnavimo) dieną“.

Pasaulio lietuvių suvienijo Lietuvos valstybės himno „Tautiškos giesmės“ giedojimas. Centre – Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkas Viktoras Pranckietis Vilnius, 2018 m. liepos 6 d. | Fotografė Džoja Gunda Barysaitė Lietuvos Respublikos Seimo archyvas. XII-010-S20180706-DB-6732

Pirmasis Mindaugo karūnavimo – Valstybės dienos minėjimas vyko 1991 metais. Pirmosios Valstybės dienos iškilmės vyko Medininkų pilies teritorijoje Medininkai, Vilniaus r., 1991 m. liepos 6 d. | Fotografas Viktoras Kapočius Lietuvos centrinis valstybės archyvas. 0-130053

Liepos 6-ąją iškeliama Lietuvos valstybės ir Lietuvos valstybės istorinės vėliavos

2004 m. liepos 8 d. Lietuvos Respublikos Seimas priėmė Lietuvos Respublikos įstatymą „Dėl Lietuvos valstybės vėliavos“ pakeitimo įstatymą, į kurį įrašė Lietuvos valstybės istorinę vėliavą, kurios audeklo raudoname lauke vaizduojamas sidabrinis šarvuotas raitelis ant balto žirgo. Šiame įstatyme buvo įtvirtinta, kad Lietuvos valstybės istorinė vėliava nuolat turi būti iškelta virš Lietuvos valdovų rūmų Vilniuje, Trakų pilyje ir Karo muziejaus skverelyje, Kaune, taip pat išvardytos švenčių dienos, kuriomis Lietuvos valstybės istorinė vėliava turi būti iškeliama prie įstatyme nurodytų institucijų. Įstatyme įtvirtinta, kad Lietuvos valstybės istorinė vėliava iškeliama „liepos 6 d. – Valstybės (Lietuvos karaliaus Mindaugo karūnavimo) dieną – prie Respublikos Prezidento rezidencijos“, t. y. prie Lietuvos Respublikos Prezidento rūmų Vilniuje.

2006 m. gegužės 11 d. Lietuvos Respublikos valstybės vėliavos ir kitų vėliavų įstatymo 5 straipsnio pakeitimo įstatymu buvo įtvirtinta nuostata iškelti Lietuvos valstybės vėliavą (trispalvę) ne tik vasario 16-ąją ir kovo 11-ąją, bet ir liepos 6-ąją. Įstatymo pakeitime buvo skelbiama: „Švenčių dienomis: vasario 16-ąją – Lietuvos valstybės atkūrimo dieną, kovo 11-ąją – Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo dieną, liepos 6-ąją – Valstybės (Lietuvos karaliaus Mindaugo karūnavimo) dieną, Lietuvos valstybės vėliava keliama prie, virš ar ant šių pastatų: prie kitų valstybės ir savivaldybių institucijų bei įstaigų, kitų įstaigų, įmonių ir organizacijų, nesvarbu, kokia jų nuosavybės forma, taip pat gyvenamųjų namų.“

2011 m. spalio 13 d. priėmus Lietuvos Respublikos valstybės vėliavos ir kitų vėliavų įstatymo pakeitimą, buvo išsamiau apibrėžtos Lietuvos valstybingumui svarbių švenčių dienos, tarp jų buvo įrašyta ir liepos 6-oji: „Valstybės švenčių dienos – su Lietuvos valstybingumu susijusios švenčių dienos, kurios yra įvykių, turėjusių išskirtinę reikšmę Lietuvos valstybės sukūrimui ir nepriklausomybei, datos: vasario 16-oji – Lietuvos valstybės atkūrimo diena, kovo 11-oji – Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo diena, liepos 6-oji – Valstybės (Lietuvos karaliaus Mindaugo karūnavimo) diena.“ Buvo pakartota nuostata šių valstybės švenčių dienomis iškelti Lietuvos valstybės vėliavą (trispalvę).

„Tautiška giesmė“ ir liepos 6-oji

2009 metų liepos 6-ąją, minint Lietuvos vardo tūkstantmetį, „Tūkstantmečio odisejos“ iniciatyva pasaulio lietuviai pirmą kartą tuo pačiu metu visame pasaulyje giedojo Lietuvos valstybės himną „Tautiška giesmė“. Idėja tokiu būdu parodyti viso pasaulio lietuvių vienybę rado platų atgarsį ir stiprų palaikymą visuomenėje. Palaipsniui susiformavo tradicija kasmet liepos 6-ąją 21 val. Lietuvos laiku visame pasaulyje giedoti „Tautiška giesmė“.

2019 m. balandžio 26 d. buvo dar kartą pakeistas valstybės šventės liepos 6-osios pavadinimas, šiai dienai suteikta dar viena intencija, įprasminanti pasaulio lietuvių vienybę. Lietuvos Respublikos darbo kodekso pakeitimu buvo įtvirtintas naujas šios valstybės šventės pavadinimas: „liepos 6-oji – Valstybės (Lietuvos karaliaus Mindaugo karūnavimo) ir Tautiškos giesmės diena.“

Liepos 3-ioji paskelbta Tarptautine diena be plastikinių maišelių – ar vartotojai sąmoningėja?

Laura Anelauskaitė

Liepos 3-ioji diena paskelbta Tarptautine diena be plastikinių maišelių, o skaičiai byloja apie viso pasaulio plastiko taršos problemą. Remiantis Europos Sąjungos statistikos tarnybos duomenimis, dar 2023-iaisiais Lietuva sunaudojo daugiausiai plastikinių maišelių visame žemyne – jų vienam žmogui teko 294 per metus.

Turbūt sutiksite, kad plastikinius maišelius vis dar daugelis naudoja kiekvieną dieną, o parsinešę į namus retai susimąstome, kas gi nutinka jų nerūšiuojant. Kasdienis mums įprastas dalykas yra šimtmečius, maždaug 100-500 metų, todėl liepos 3-ioji kviečia susimąstyti apie tai, jog žala mūsų mylimai planetai – neatkuriama. Ši diena skirta skatinti vartotojų sąmoningumą dėl plastikinių maišelių naudojimo.

Imantis veiksmų, tiesiogine to žodžio prasme, gelbėjant motiną Žemę, buvo priimtas nutarimas nuo 2023-ųjų liepos 1 dienos labai lengvus maišelius apmokestinti.

„Istatymo pataisas ir draudimą nuo pernai metų liepos 1 d. prekybininkams nemokamai dalinti labai lengvus plastiko maišelius priėmė Lietuvos Respublikos Seimas. Šio apmokestinimo tikslas – sumažinti plastiko vartojimą ir prisidėti prie ekologinės situacijos gerinimo,“ – komentuoja Indrė Trakimaitė-Šeškuvienė, prekybos tinklo „Maxima“ Komunikacijos ir korporatyvinių ryšių departamento vadovė.

Tikslas daugiau nei kilnus, tačiau kol pirkėjai įprato į prekybos centrus atsinešti savo maišelius, vis dėlto, užtruko. Prekybos tinklo „Maxima“ Komunikacijos ir korporatyvinių ryšių departamento vadovė priduria, kad kol pirkėjai priprato prie prieš metus įsigaliojusio reikalavimo, neretai tekdavo draugiškai priminti apie galimybę labai lengvus plastikinius maišelius atsinešti iš namų.

„Labai lengvas plastiko maišelis yra įprasta prekė, tačiau dabar matome, jog pirkėjai išsiugdė įprotį už labai lengvą plastiko maišelį susimokėti arba atsinešti savo maišelius iš namų. Panašu, kad pirkėjams svarbu būti draugiškesniems savo aplinkai,“ – patirtimi dalijasi Indrė Trakimaitė-Šeškuvienė.

Mažais žingsneliais į priekį

Indrė Trakimaitė-Šeškuvienė pasakoja, kad įsigaliojus naujam reikalavimui, prekybos tinkle labai lengvų plastiko maišelių sunaudojimas sumažėjo per pusę.

„Nuo pernai metų liepos 1 dienos prekybos tinkle labai lengvų plastiko maišelių sunaudojimas sumažėjo 52 proc., palyginti su laikotarpiu, kai jie buvo dalinami nemokamai,“ – sako pašnekovė. Ji priduria, kad ne visi sunaudoti maišeliai buvo parduoti – dalis maišelių sunaudojama šviežiai mėšai bei žuviai bei jų produktams pakuoti ir už juos mokėti nereikia.

„Už dalį maišelių pirkėjai susimokėti pamiršta. Parduotų maišelių skaičius „Maximose“ sudaro apie 43 proc.,“ – teigia prekybos tinklo „Maxima“ Komunikacijos ir korporatyvinių ryšių departamento vadovė.

„Vis dėlto, parduotuvės skyriuose su sveriamą produkcija naudojame savo lengvus plastiko maišelius šviežiai mėšai bei žuviai ir jų produktams supakuoti. Už juos pirkėjams mokėti nereikia. Tikime, kad pirkėjams prireikus panaudoti maišelį kitoms prekėms, jie rinksis naudoti mūsų arba savo švarius, tvarkingus maišelius,“ – komentuoja Indrė Trakimaitė-Šeškuvienė.

Redakcijos nuotr.

Nors ypač lengvų vienkartinį plastiko maišelių naudojimo tendencijos išties džiuginančios, o pradėdami nuo savęs, galime sumažinti taršą ir išsaugoti švaresnę planetą ateities kartoms, tobulėti tikrai yra kur.

„Visgi pasitempti ir žengti ekstra mylią to link – dar galime. Skaičiai rodo, kad popierinių maišelių, kuriais pirkėjai nemokamai naudojami išgydami, pavyzdžiui, duoną ar bandeles, naudojimas išaugo 1,8 karto. Tad pirkėjams primename ir raginame naudoti juos pagal paskirtį – duonos ar konditerijos gaminiams susidėti,“ – teigia pašnekovė.

Labiausiai džiugina tai, kad žmonės tampa vis sąmoningesni. Anksčiau itin lengvus plastikinius maišelius žmonės naudodavo visai be reikalo, prekėms, kurių papildomai apsaugoti nereikia.

„Jei pirkėjai buvo įpratę naudoti maišelius net tada, kai prekės papildomai apsaugoti nereikia, pavyzdžiui, perkant bananų kekę ar sūrelius, dabar skaičiai byloja apie pakitusią pirkėjų elgseną – jie pamatė, kad yra galimybių išsiversti ir be maišelio. Tam įtakos, žinoma, turėjo – nors ir simbolinė – 1 ct kaina, tačiau neabejojame ir išaugusiu pirkėjų sąmoningumu: pirkėjai nešėsi savo maišelius iš namų, taipogi mūsų asortimente atrado aplinkai draugiškų plastiko maišelių alternatyvas,“ – apie naujas alternatyvas maišeliams pasakoja prekybos tinklo „Maxima“ atstovė.

Palyginti su ankstesniais duomenimis, įsigaliojus įstatymo pataisoms, pirkėjai įsigijo net dvigubai daugiau daugkartinio naudojimo maišelių.

„Nuo pernai metų liepos 1 dienos pirkėjai įsigijo dvigubai daugiau įvairių daugkartinių maišelių, palyginti su 2022-ųjų liepos 1 d. – 2023-ųjų liepos 1 d. laikotarpiu,“ – džiaugiasi pašnekovė.

Ryšys tarp žmogaus ir gamtos nuo neatmenamų laikų buvo itin stiprus, tik, gaila, per šiuolaikinį gyvenimo tempą tai pamirštame ir apie pasekmes nesusimąstome. Deja, gamta kaip niekada anksčiau reikalauja mūsų dėmesio. Kaip Jane Goodall yra pasakęs: „Negalite būti nė dienos nepaveikę jus supančio pasaulio. Tai, ką darote, turi skirtumą, ir jūs turite nuspręsti, kokį skirtumą norite padaryti.“

Gydymasis dekoratyvinis augalas: auksinis ūsas (kvapioji kalizija)

Žaneta Jakubauskaitė

Auksinis ūsas – tai daugiametis žolinis augalas, turintis galias šaknis Centrinėje ir Pietų Amerikoje bei Meksikoje. Šis augalas plačiai naudojamas kaip dekoratyvinis namų aplinkos augalas, tačiau taip pat žinomas dėl savo išskirtinių gydomųjų savybių. Šviesa yra būtina augalui augti, tačiau reikia vengti tiesioginių saulės spindulių ir laistyti saikingai.

Auksinis ūsas turi stambius, pailgus lapus, pasiekiančius 20-25 cm ilgio ir 3-4 cm pločio. Nuo stiebo išeina horizontalūs stiebėliai (ūsai), kuriuose lapai išsivystę ne visiškai. Svarbiausios augalo gydomosios medžiagos yra flavonoidai, turintys antioksidacinių, antialerginių, tulžies ir šlapimą varančių bei kraujavimą stabdančių savybių.

Auksinio ūso lapuose taip pat yra fitosterolių, vitaminų C, B2, B5, PP, nikotininės rūgšties ir kitų organinių rūgščių bei mikroelementų, tokių kaip geležis, chromas, nikelis, varis ir kt. Šie elementai yra būtini organizmui, skatina medžiagų apykaitą, hormonų sintezę bei antioksidacinę veiklą.

Iš auksinio ūso lapų gaminamas nuoviras ir spiritinis antpilas, kurie naudojami įvairiems gydomiesiems tikslams – nuo žaizdų ir nudegimų gydymo iki virškinimo trakto ligų ir net onkologinių susirgimų palengvinimo. Augalas stimuliuoja imuninę sistemą, padeda kovoti su patogenine mikroflora, malši-

na skausmus, atstato virškinimo organų funkcijas ir gerina tulžies pūslės bei antinksčių veiklą. Jis taip pat reguliuoja virškinimo trakto rūgščių ir šarmų pusiausvyrą, valo organizmą, gerina plaučių arterijų veiklą ir padeda normalizuoti kraujospūdį.

Šio augalo sultyse yra dezinfekuojančių ir priešuždegiminių savybių, todėl jos naudojamos žaizdų gydymui, opų, nudegimų ir kitų odos problemų palengvinimui.

◆Nuoviro receptas:

Susmulkinkite 1 lapą auksinio ūso.

Užpilkite susmulkintus lapus 0,5 litro karšto vandens.

5 minutes pakaitinkite vandens vonelėje.

Uždenkite ir palikite atvėsti apie 45 minutes.

Gerkite prieš valgį po 1 valgomąjį šaukštą 3-4 kartus per dieną.

Šis nuoviras naudojamas virškinimo trakto ligoms gydyti ir padėti organizmui atsikratyti toksinų.

Kvapioji kalizija

Garden.eco nuotr.

◆Antpilo receptas:

Susmulkinkite 15-20 auksinio ūso šararėlių.

Užpilkite šararėlius litru degtinės.

Laikykite tamsioje vietoje 14 dienų.

Po to nukoškite antpilą.

Degtinės antpilas įgauna violetinį atspalvį; pastovėjęs tampa rudos spalvos, bet gydomųjų savybių nepraranda.

Šis antpilas turi priešuždegiminių savybių ir naudojamas trynimams.

Parengta remiantis knyga „Ilgo gyvenimo paslaptys“

- ◆ Turite naujieną?
- ◆ Žinote apie svarbų įvykį?
- ◆ Pastebėjote įdomų reiškinį?
- ◆ O galbūt norite pasidalinti džiaugsmu, dėkingumu ar problema?

BENDRAUKIME!

- ◆ Kartu dar plačiau atspindėsime bendruomenės gyvenimą, interesus ir skleisime žinią skirtingais sklaidos kanalais.

Tai, kas svarbu Jums, rūpi ir mums!

Susisiekite:

+370 679 51 451, redakcija@mmm.lt

Marijampolės
Televizija

Internetinis
portalas

Miesto
laikraštis

Palaimintojo JURGIO MATULAIČIO minėjimas ir atlaidai

2024 m. liepos 6–14 d., Marijampolė

*Kad nei viena
diena nepraeity
be maldos*
Pal. Jurgis

Liepos 6 d., šeštadienis
ATLAIDŲ IŠVAKARĖS
Meldžiamės už visus į atlaidus atvyksiančius piligrimus, taip pat už visus, atlaiduose tarnaujančius
18.00 val. – Šv. Mišios Pal. Jurgio Matulaičio tėviškeje Lūginėje

Liepos 7 d., sekmadienis
PADĖKOS DIEVUI UŽ MALONES DIENA
Dėkojame už palaimintojo Jurgio Matulaičio užtarimu patirtas malones
13.00 val. – liudijimai apie Palaimintojo užtarimu gautas malones Bazilikos pal. Jurgio Matulaičio koplyčioje

Liepos 8 d., pirmadienis
MALDOS UŽ TARNAUJANČIUS BENDRAJAM GĖRIUI DIENA
Meldžiamės už Krašto apsaugos, teisėsaugos, Priešgaisrinės gelbėjimo ir kitų bendro gėrio tarnybų darbuotojus

Liepos 9 d., antradienis
MALDOS UŽ JUDĖJIMUS IR BENDRUOMENES BAŽNYČIOJE DIENA
Meldžiamės už tikinčiųjų draugijų, taip pat maldos grupių, bendruomenių ir judėjimų narius

Liepos 10 d., trečiadienis
MALDOS UŽ ŠVIETIMO IR ŽINIASKLAIDOS DARBUOTOJUS DIENA
Meldžiamės už tikybės mokytojus, katechetus ir visus švietimo bei žiniasklaidos darbuotojus

Liepos 11 d., ketvirtadienis
MALDOS UŽ KUNIGUS IR PAŠVĖSTUOSIUS DIENA
Meldžiamės už vyskupus, kunigus, diakonus, seminaristus, vienuolius ir vienuoles bei pasauliečių institutų narius

Liepos 12 d., penktadienis
MALDOS UŽ MEDIKUS, SLAUGYTOJUS IR LIGONIUS DIENA
Meldžiamės už medikus ir slaugytojus, už ligonius ir neigaliuosius

VIDINIO IŠGYDYMŲ PAMALDOS
Meldžiamės už įvairių negalių ir priklausomybių varginamus ir jų artimuosius
18.00 val. Šv. Mišios
19.00 val. Užtarimo malda ir šlovinimas

Liepos 13 d., šeštadienis
MALDOS UŽ ARTIMO MEILĖS LIUDYTOJUS DIENA
Meldžiamės už Carito narius, socialinius darbuotojus, savanorius ir visus tikėjimo bei artimo meilės liudytojus

VIGILJA – MALDOS BUDĖJIMAS SU BENDRUOMENE „GLORIOSA TRINITA“
Šv. Mergelė Marija, Maldos Mokytoja
19.00 val. Šv. Mišios
21.00 val. agape
22.00 val. Šviesos kelias su Šv. Sakramentu miesto gatvėmis
23.00–7.30 val. Šv. Sakramento adoracija Bazilikoje

Liepos 14 d., sekmadienis
MALDOS UŽ TAIKĄ SEKMADIENIS
Meldžiame taikos pasaulyje, ypač Ukrainoje ir Šv. Žemėje, taip pat taikos ir santarvės mūsų Tėvyneje, mūsų šeimose ir mūsų širdyse

Plačiau: www.marijampolesbaziliuki.lt

07.26 18⁰⁰
**IGLIŠKĖLIŲ
SKYRIUJE**
M. Krupavičiaus g. 36

ŠVENTA ONELE – MARGA SKARELĖ

Programoje:
MARIJAMPOLĖS KULTŪROS CENTRO KOLEKTYVAI
Meškučių moterų vokalinis ansamblis „ŽIEDĖ“
Modernaus folkloro grupė „BALTI VĖJAI“
Igliaukos liaudiškų šokių kolektyvas „TRYPTUKAS“
Želsvos vyresniųjų liaudiškų šokių kolektyvas „ŽALTYTIS“

Vakaro svečiai:
Kėdainių kultūros centro liaudiškos muzikos kapela „VILAINIAI“
Atlikėjas **RADŽI**

Vakaro vedėja
AUŠRINĖ ČESNULIENĖ

Šventės metu mažųjų lauks įvairios pramogos:
Nemokamas batutas, piešimas ant veidukų, cukraus vata

Šventės dalyvius lauks:
Amalvos medžiotojų klubas
Renginio metu vyks prekybos ir amatų mugė.

DALIAUS VILKŠONČIŲ
LAIDŲ KULTŪROS CENTRAS, RAIŠYKLIS

XIII
2024
Marijampolės
poezijos parke

LIEPOS mėn.

20 val.

DAINUOJAMOSIOS POEZIJOS FESTIVALIS

Kai sirpsta vyšnios Suvalkijoje

4 d. „Maestro Vytauto Kernagio muzikos keliu“
„Jauromėja“ atliks: Gytis MUKUJAS (tenoras), Emilija BRIGONAITĖ (mezosopranas), Krutėlis ŽALNICKAVIČIUS (bassinas), Povilas STRIKAITIS (bassas), Aurimas BUIZA (solistai), kartu su kvartetu. Pristatoma ir atliko Vytauto Kernagio kūriniai, kurie turi didelę lietuviškos muzikos vertę Lietuvos istorijoje. Tiesioginis transliavimas su gyvu garso išvokimu. Bus skaitomi skambūs šventiniai šlovinimai. Muzika kelia mūsų padus keliauti koncerto vedėja Jūlitė Tarasavičiūtė.

11 d. Svaiginantis portugaliskasis Fado (Portugalija)
Koncerte skambės magiški fado, tradiciniai portugaliskai mišiniai, sveikintys mūsų širdis. Šventės – šlovinimai, dainos ir paromelikančio lietuvių ir lenkų šlovinai – artima ir lietuviška daina. Ne pirmą kartą Lietuvoje viešinti vakarėliu Celia LERIDA kartu su virtuozais gitaristais Pedro ALONSOVEIRA ir João FILIPE tada atliksite portugaliskais šlovinais.

18 d. Austėja
Austėja – muzikos ir poezijos kūriniai, kurios skiriasi brauzas – šventės kelias atliksiančios dainos, pergyvenimas su šloviniais, muzikos ir gamtos elementais. Koncerto metu atliksite ne tik dainas, bet ir kvepiantį ir subtilų žemaitišką, kviesdama paliešti prisiminimus, patirti ir kasdienybę. Kartu su Austėja koncerto grupė Deividas Priekas (fortepijonas), Tadas Peckevičius (gitaras), gitaras.

25 d. Gediminas Storpirštis su grupe
Gediminas Storpirštis su grupe pristato koncertą „Saknys“. „Saknys“ tai naujasis Gedimino programa apjungianti ilgąsias muzikines kelias, kurį sudaro apie 12 dainų albumas. Šventės pradedama atlikti tai, kas liečia, kalba, verčia susimokyti ar, tiesiog, susijoti... Tiek senos, tiek naujos dainos skambės dar atgimiančiame koncerte, nes ši kartą Gediminas kalbės apie gamtą ir bendrą žmogų – šlovinis Storpirštis išsiskiria iš kitų. Tada Mirtas (Mirtas), Jonas Mirtas (Mirtas), Tadas Deividas (Slovakas), kviesdantys laukia įsimintinas, triukšmingas ir prasmingas vakaras.

Renginio vedėjai
Rimantas Lekeckas ir Neringa Nekrašiūtė

MCM

3 kanalai Jūsų reklamai!

Nuo skelbimo laikraštyje iki video reklamos televizijoje

VIŠTYČIO VARDIJŲ 640 METŲ

VIŠTYČIO MUZIKOS PAKRANTĖ

2024 07 06 20 VAL. LIETUVIŠKAS VAKARAS
2024 07 13 20 VAL. DUETŲ VAKARAS
2024 07 20 20 VAL. AKADEMINIS VAKARAS
2024 07 27 20 VAL. GITAROS VAKARAS
2024-08-03 20 VAL. ORKESTRO POEZIJA
2024 08 24 19 VAL. GALA VAKARAS

PREKIAUJA SUKAPOTOMIS MALKOMIS!

- Alksnis – 50 Eur. už erdm.
- Beržas – 55 Eur. už erdm.
- Ažuolas – 65 Eur. už erdm.
- Uosis, skroblas – 70 Eur. už erdm.
- Mišrios – 53 Eur. už erdm.

Suvalkijoje pristato nemokamai! Tel. +370 675 16005

SPINDULIO kinas

Liepos 5-11 dienomis

Didžiojoje salėje:
„Bjaurasis aš 4“ Dubliuota lietuviškai
5 d. 12 val.
6, 8, 9, 11 d. 12.30 val., 15 val., 17.30 val.
7 d. 12.30 val., 15 val.,
10 d. 12.30 val., 15 val., 17.10 val.

„Malonės rūšys“
6 d. 19.30 val.
7 d. 17 val.

„Egzorcizmas“
6 d. 22.30 val.
7-9 d. 20 val.

„Spindulio“ kinas po atviru dangumi!
Filmo „Devintas žingsnis“ peržiūra ir susitikimas su filmo prodiuseriu Luku Trimoniu bei filmo scenarijaus autore Egle Vertelyte.
10 d. 19 val.

Išankstinis seansas:
„Baikeriai“
11 d. 20 val.

Mažojoje salėje:
„Išvirščių pasaulis 2“ Dubliuota lietuviškai
5 d. 12.15 val.
6-11 d. 13.15 val., 15.15 val.

„Kitamet, tuo pačiu laiku“
6-9 d. 17.15 val.

„Malonės rūšys“
10, 11 d. 17.15 val.

„Tylos zona: pirmoji diena“
6 d. 19.45 val., 21.45 val.
7-9 d. 19.30 val.

„Egzorcizmas“
11 d. 20.15 val.

**SIENŲ ŠILTINIMAS
į oro tarpus**

Tel. 8 696 42 020

**UAB VIDARA ieško
PLATAUS PROFILIO
STATYBININKŲ**

Atlyginimas 800 – 1200 eur į rankas.
Dėl darbo kreiptis adresu:
Gedimino g. 3a Marijampolė
Tel. nr. 8 685 67606

